

עין משפט
נר מצוה

קח א מיי פט"ו מהל' אבות הטומאות הלכה ד:

ק ב ג מיי פכ"ז מהל' אסורי ביאה ה' מ סמג לאזין קמו טוש"ע אה"ע סימן כב סעי' ה: קו ד מיי"ע שם הלכה א טוש"ע שם סעיף א: קח ה מיי"ע שם פכ"א הלכה ז סמג שם טוש"ע אה"ע סימן כא סעיף ז:

קכ ו מיי"ע שם פכ"ב הלכה א סמג שם טוש"ע אה"ע סימן כב סעיף א:

קי ז מיי פכ"ב מהל' אכל הלכה י טוש"ע י"ד סימן שג סעי' ד: קיא ח (מיי פכ"ב מהל' אסורי ביאה ה' מ) פרי צמח"מ טוש"ע אה"ע סי' כב סעיף ה בהגה"י: קיב ט מיי פ"ג מהל' סוטה הלכה א:

»

תורה אור השלם

1. כי יסיתך אחיך בן אפרו או בןך או בןך או אשתך או רעך אשר בנפשך בסתר לאמר נלקח ונעבדה אלהים אֲחֵרִים אֲשֶׁר לֹא יִדְעָתָּ אַתָּה וְאֶבְיֹתֶיךָ:

דברים יג ז
2. מה יתאונו אדם הי גבר על חטאיו:

איכה ג לט

»

מוסף רש"י

לא יתייחד אדם עם שתי נשים. שהנשים דעתן קלות ומהיכן מתלכדים לעזירה (ע"ז כח.) אכל עם שלש או ארבע שפיר דמי (קטן פ"ב.) לא שנו דלאש' מתייתדת עם שני אנשים (טוסה ז.) מעשה והוציאה עשרה. פרי"ס נאש' אש' וזהו במטה. חוץ לעיר לנעירה כעין קוצי' מת שלל יצוי (ע"ז כח.) בחזקת מטה לקלקל עמה (טוסה ז.) עמה יבא עליה בדרך. שניין להשקות ביושלם צ"ד גדול (טוסה ז.).

»

תוס' ר"י הזקן

מתני'. עם שתי נשים. כ"ש עם אחת. מפני שדעתן קלה ונחות להתפתות ולא תירא זו מחברתה ואף היא תעשה כמותה. שני אנשים. האחד ברש מחברו. גמ'. בן מתייחד עם אמו. להכי נקט בן עם אמו לומר שדרך הבן להיות מצוי אצל האם. כל שלשים. ולד שמת בתוך י' יום אין צריך לא מטה ולא (כריכה) [נליבה] ואין צריך אלא ג' ללוותה. מה יתאונו. כלומר מה מועיל לו האנינות כל זמן שהוא חי יצרו מתגבר עליו. על מדותיו. של הקב"ה על קורותיו הואיל ונתתי לו חיות. וכי גבר על חטאיו.

פ:

רבי שמעון אומר אף איש אחד מתייחד עם שתי נשים בשאשתו עמו. משמע לרצונן אפילו אשתו עמו אסור להתייחד עם

שתי נשים ואפילו לרצי שמעון נמי עם שתי נשים ואשתו עמו הוא דשרי אצל עם אשה אחת אפילו אשתו

דפרק אין מעמידין (ע"ז דף כה. ט.) גבי הא דתנן לא תתייחד אשה עמהם וצווי עלה בגמרא במאי עסקינן אילימא בחד ודכוותה בישראל מי שרי והתנן לא יתייחד כו' ומסיק בשאשתו של עובד כוכבים עמו עובד כוכבים אין אשתו משמרתו ישראל אשתו משמרתו ומדלא מוקי לה התם כרבי שמעון משמע דאפילו כרצנן נמי אמיא ובאשה אחת נמי משמע דשרי כשאשתו עמו לכך נראה לר"י (ט) דלרצי שמעון אינו אסור אלא כשאין אשתו עמו דוקא והכי גרסינן ר' שמעון אומר אף איש אחד מתייחד עם שתי נשים וזמן שאשתו עמו^[א] ישן עממן בפונדקי מפני שאשתו משמרתו ואחאן אפילו לרצנן ואפילו עם אשה אחת: **כי ההיא מעשה דההיא איתתא דהוה עובדא ואפיקתיה.** פרי"ח מעשה נאשה אחת שהיתה בזוכה ומתאוננת על קצר בעלה והיה שם אדם אחד שהיה שומר תלוי אחד וזהו לו המלך לשומרו ובא אצל האשה ופיתה אותה ושמעה לו וכשחזר אצל התלוי לא מלאו והיה מטטער מחד מפחד המלך אמרה לו האשה אל תירא קח צעלי מקצרו ותלחו בנקומו ואפיקתיה לבעלה ותלחו הרי לך שאפילו בשעת אנינות מתגבר יצרה עליה אף הקונטרס פירש צ' לשונות בלשון אחד גרס ורצנן כי עובדא ואפיקתיה וה"פ לרצנן אפילו תציר יצרו ^(א) כדאמר יש לחוש דפעמים שאין שם אנינות ועושין ענמן כאילו נושאין מינוק מת ויואלץ לעצירה כי ההוא עובדא דההיא אתתא דהוה עובדא ואפיקתיה למינוק חי בחזקת מת לעשות עצירה עם ההולך עמה לקוצרו ועוד פירש לשון אחר דלא גרסינן ורצנן אלא הכל ממילתיה דאבא שאלו והכי פירשו כלומר מה יתרעם אדם על ^(א) חטאיו דיו חיים שנמתו לו כי ההוא מעשה דההיא אתתא כדאי' ^(א) בספר חסידים

מעשה נאשה אחת שהיו לה ז' בנים ומת אחד מהם והיתה בזוכה ואמרו לה אל תצרי ואם לאו עוד ימות בן אחר ולא שמקו ומת אחר וכן עשתה עד שמתו כולם והיא אחרי כן מחמת שנתאוננה על מדותיו ולהאי פירושא ל"ג דהוה עובדא ואפיקתיה: מלקין

לקוצרו. לשון אחר ממורי הזקן ולא גרסינן ורצנן אלא כולה נאבא שאלו ^(א) גרים דיו חיים שנמתו לו כי ההיא אתתא דאמרינן במועד קטן (דף כז:) ששקתה על ממה יותר מדאי עד שמתו ז' בניה והיא אחריהם מחמת שנתאוננה על מדותיו. דהוה עובדא ואפיקתיה ל"ג: והולאוה עשרה אנשים במטה. בחזקת שהיא מתה וקלקלו עמה ואשת איש היתה: דמחצרי עשרה וגנצי כשורא. שיש בה משוי לעשרה: מוסריס לו. בית דין מי שקנא לאשתו ונסמרה והוא מעלה להשקותה מוסרין לו בית דין שצעירו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך שהרי נאסרה עליו כדתנן (סוטה דף כז:) נטמאה נטמאה^(א) אחד לבעל ואחד לבעול^(א) אם בזה עליה שוב אין המים בודקין אותה דכתיב (במדבר ה) ונקח האיש מעון בזמן שהאיש מנוקה מעון המים בודקין את אשתו אין האיש מנוקה מעון אין המים בודקין את אשתו^(א) ונמצא שם שמים נמחק לבטלה: לאתרויי

חיות. וכי גבר על חטאיו. שלא חטא מתה וקלקלו עמה ואשת איש היתה. כשורא. קורה שיש בה משוי לעשרה בני אדם ואינם בושים זה מזה.

עשרה יוחסין פרק רביעי קידושין

נקורים. ציקרור"ש צלע"ז שנקרו תרגומלים בעיסה: **סולין**. אם עיסה זו של תרומה חיישינן שמא שמו התרגומלין ממשקין הטמאים וצעוד המסקה טופח בחרטומיהם נקרו בעיסה ומדקאמר שני דצרים הללו עשאום כמי שיש צו דעת לישראל ושנינו נאחת מהן תולין מכלל

דמינוק תולין: **צריצי**. גדול הדור ריב"ל: **ופירושו לא שמע**. דבאלדומים נמי היה לו לפרש ולחלק בין כלולים לעכורים. משקין כלולין נוחין ליבולע: **שצנאש** של **סינוק**. דמות קלסתר פניו: **במתני' עם צ' נשים**. מפני שדעתן קלה ושמהין נוחות להתפתות ולא תירא זו מחצירתה שאף היא תעשה כמותה: **עם צ' אנשים**. שהאחד צוש מחצירו: **מתייחד אדם עם אמו**. טעמא מפרש בגמ': **וישן קאמר דישן עמה** בקירוצ כשר כדמפרש ואזיל: **הגדילו זה ישן ככסופו כו'**. וכן הבת עם אביה בעודה קטנה: **גב' מאי טעמא**. לא יתייחד עם שתי נשים כנאשה שמתייחדת עם צ' אנשים: **דעסן קלה עליה**. ושמהין נוחות להתפתות: **אלא**. להכי נקט קרא בן אמך לומר שהבן מזוי אצל האם: **פשטיה דקרא במאי כתיב**. לענין פשטו של מקרא שמדבר בהסמה אמאי נקט בן אמך: **בן אב סני ליה**. לפי שממעט בחלק ירושתו: **בן אם לא סני ליה**. שאין להם חלק ירושה יחד זה יורש את אביו וזה יורש את אביו: **דלא נאבא שאול**. דאמר איש מתייחד עם שתי נשים: **כל שלשים יום**. ולד שמת בתוך שלשים יום אין צריך לכבדו בנמותו להוציאו לקבורה לא במטה ולא בכליזה אלא בחיק: **ונקצר נאשה אחס ושני אנשים**. ואז"ל רבים לזוותו אלא ג': **אכל לא נאיש אחד ושתי נשים**. משום יחוד שלא היו צתי הקצרות סמוכין לעיר: **מה יתאונו**. מה מועיל אנינות לאדם לסמוך על כך מלהזכר ציצרו כל זמן שהוא חי צריך להיות גבר על חטאיו שאם לא כן יהא יצרו גובר עליו ויחטאינו: **על מדותיו**. על קורותיו הקירות אותם: **מה יתאונו אדם חי**. למה יתאונו אדם חי למה יתרעם אדם על הקירות הבאות עליו אחר כל החסד שאני עושה עמו שנמתו לו חיים ולא הבאתי עליו מיתה: **וכי גבר על חטאיו הוא**. שלא חטא לי ובצדקתו הוא חי בתמיה: **ורצנן**. אפילו תציר יצריה כדקאמרת יש לחוש ^(א) פעמים שאין שם אנינות ועושין ענמן כאילו נושאין מינוק מת ויואלץ לעצירה כי ההוא עובדא ^(א) דהוה עובדא בההיא איתתא ואפיקתיה למינוק חי בחזקת מת לעשות עצירה עם ההולך עמה

לקוצרו. לשון אחר ממורי הזקן ולא גרסינן ורצנן אלא כולה נאבא שאלו ^(א) גרים דיו חיים שנמתו לו כי ההיא אתתא דאמרינן במועד קטן (דף כז:) ששקתה על ממה יותר מדאי עד שמתו ז' בניה והיא אחריהם מחמת שנתאוננה על מדותיו. דהוה עובדא ואפיקתיה ל"ג: והולאוה עשרה אנשים במטה. בחזקת שהיא מתה וקלקלו עמה ואשת איש היתה: דמחצרי עשרה וגנצי כשורא. שיש בה משוי לעשרה: מוסריס לו. בית דין מי שקנא לאשתו ונסמרה והוא מעלה להשקותה מוסרין לו בית דין שצעירו שני תלמידי חכמים שמא יבא עליה בדרך שהרי נאסרה עליו כדתנן (סוטה דף כז:) נטמאה נטמאה^(א) אחד לבעל ואחד לבעול^(א) אם בזה עליה שוב אין המים בודקין אותה דכתיב (במדבר ה) ונקח האיש מעון בזמן שהאיש מנוקה מעון המים בודקין את אשתו אין האיש מנוקה מעון אין המים בודקין את אשתו^(א) ונמצא שם שמים נמחק לבטלה: לאתרויי

מסורת הש"ס

א) ע"ז כה. ט.) [שבת לג:]. א) ע"ז לו: ע"ש סנהדרין כא: ע"ש, ד) [נע"ז] ובסנהדרין וברא"ש: משום ר' שמעון בן יהודה. אהנס כרי"ף כלפינו, ועיין במקנה, (ט) [בבמ"י: ואין אחר מתייחד. וכו"ה בע"ז ובסנהדרין, (ו) [שירוינן כג: ושם נסמן, (ז) מ"ק כד. שמתה פ"ג, ח) סוטה ז. ע"ז כה: ע"ש, ט) אהנס מלקטן פא. משמע שבע"ז: גרים דיו חיים שנמתו לו כי ההוא עובדא דההיא אתתא וכי שקוננה על ממה וכי שנתאוננה יותר על מדותיו, (ט) [במדבר ה, יג - ד, (ז) א' [נ"ל ואם (רש"ש), (ס) [נע"ז מ ע"ז, (ט) [ושם צ"ע יג - ד, (ז) א' [נ"ל ואם דר"ש חייבי בשאין אשתו עמו וה"ג ר' שמעון אומר כו'. רש"א ח"י, (ז) [נ"ל על מדותיו. (רש"ש), (ק) [נ"ל במועד קטן מ: וכו"ה מהרש"א וכו"ה בש"י שגלפנין,]

»

הנהרות הב"ח

א) רש"י ד"ה ורצנן וכי כי ההוא עובדא דההיא איתתא דהוה עובדא ואפיקתיה: (א) תוס' ד"ה ר' שמעון וכי לכך נראה לר"י דלרבנן גמזי חטי אסור: (א) ד"ה כי וכי תציר כדקאמרת יס לחוש:

»

הנהרות הגנ"א

[א] (ליקוט) מתני' בזמן שאשתו עמו. גי' מוס' ורי"ף אינה נכונה דמ"מ אכתי קשה ל"ל עמהם וגם לשא' דמתני' אין סוגל פירושם אלא אבז דמ"ק קאמר צ' נשים נקט גי"כ ר"ש וכו"ה במטה מקומות רצו מלפטר ולדינא אין י"מ דמ"מ הלכה כר"ש דסוגיא דע"ז (כ"ה צ') סוטה וכו"ש לפי מוס' שמפרשים לקמן כל שפסקיו כו' ר"ל אפילו אשתו עמו דתסת תנא כר"ש ולכן אמרו בע"ז שם בסתמא כר"ש ופי' מוס' הוא נכון דקאי אלמעלה דאף במקום שמתר אכל שאר פירושים אינן מתוורין כיון דלא הוזכר למעלה מזה כלום:

»

לעזי רש"י

ביקורו"ש [ביקידוריי"ש]. ניקור.

»

מוסף תוספות

א. ברא"ו ותחתית מימרא הוא ודבריו הכל. מוס' הרא"ש.